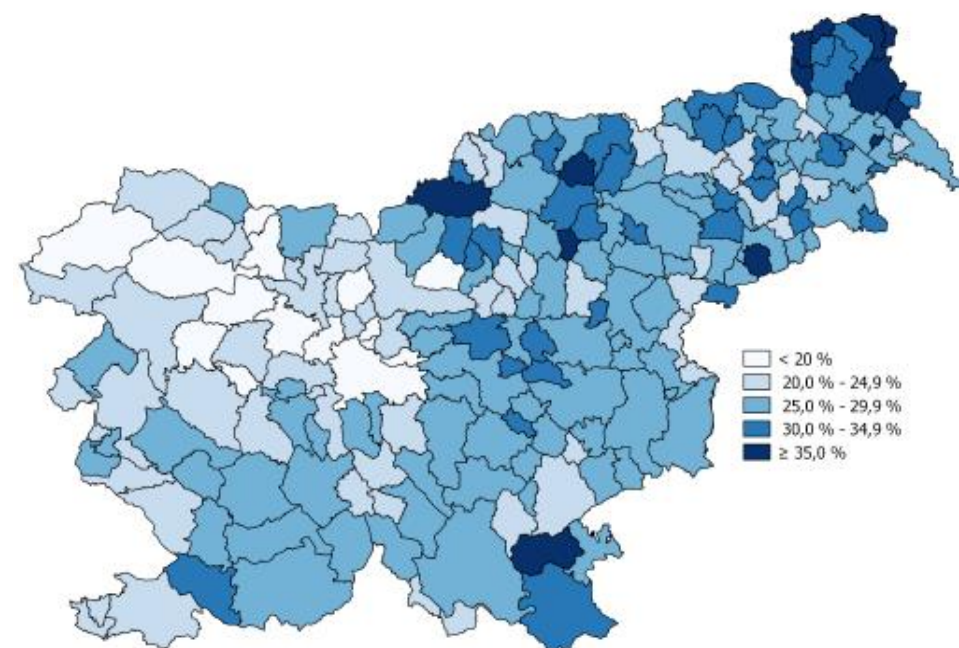

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Zdravje v občini

sodelovanje slovenskega in norveškega Nacionalnega inštituta za javno zdravje preko aktivnosti v vnaprej opredeljenem projektu

Ada Hočevar Grom, Tatjana Kofol Bric, Aleš Korošec, Tina Lesnik, Mojca Simončič,
Sonja Tomšič, Metka Zaletel

24.5.2016, zaključni dogodek SZZ

- Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) in Norveški nacionalni inštitut za javno zdravje (FHI) sta v sklopu projekta Skupaj za zdravje največ strokovnih vzporednic in sodelovanja našla na področju podatkov in kazalnikov zdravja.
- Med projektnimi študijskimi obiski so se slovenski strokovnjaki seznanili tudi z razvojem in pripravo t.i. norveških Profilov zdravja občin.
- Manjša skupina strokovnjakov na NIJZ se je zaradi velikega interesa za podoben izdelek lotila razvoja slovenskih profilov zdravja občin. Z dodatnim sodelovanjem z norveškimi kolegi in izmenjevanjem strokovnih znanj in mnenj, so danes slovenski profili zdravja občin – [Zdravje v občini](#) – v pilotni fazi preizkušanja.

- **Zdravje v občini** je štiri strani dolga publikacija, ki bo specifična za vsako izmed slovenskih občin. Publikacija prikazuje podatke o zdravju prebivalcev v občini z izbranimi kazalniki zdravja in druge informacije o zdravju.
- **Namen:**
  - doseči krepitev zdravja in preprečevanje bolezni v lokalnem okolju, kjer ljudje živijo in
  - omogočiti boljšo dostopnost in dosegljivost zdravstvenih podatkov v Sloveniji.

- Informacije so namenjene odločevalcem na lokalni ravni, ki na podlagi objavljenih podatkov:
  - prepoznavajo pomen lokalnega okolja pri vplivu na zdravje prebivalcev v najširšem pomenu
  - identificirajo področja za izboljšave zdravja in zdravstvenega stanja prebivalstva;
  - prispevajo k družbenemu razvoju in zmanjšujejo socialne neenakosti v zdravju;
  - omogočajo dolgoročno, sistematično delo na področju zdravja.

Vsebina Zdravja v občini

- 1. stran
  - Nekaj dejstev o zdravju v občini s področja zdravstvenega stanja, umrljivosti, dejavnikov tveganja in preventive
  - dva zemljevida Slovenije na občinski ravni

ZDRAVJE V OBČINI 2015

KANAL

Prikaz **Zdravje v občini 2015** je namenjen pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi s slovenskim in regionalnim povprečjem.

Okolje, v katerem ljudje bivajo in delajo, pomembno vpliva na njihovo zdravje. S prikazom zdravstvenega stanja želimo spodbuditi deležnike na lokalni ravni, zlasti odločevalce, pri njihovih aktivnostih za promocijo in krepitev zdravja svojih prebivalcev.

Več podatkov in prikazov lahko poiščete na spletni strani <http://podatki.nijz.si>.

NEKAJ DEJSTEV O ZDRAVJU V OBČINI

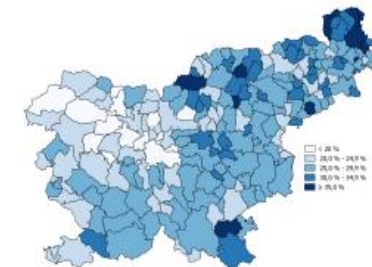
Zdravstveno stanje in umrljivost

- Delež prebivalcev občine, ki so svoje zdravje ocenjevali kot dobro, je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 15,6 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 13,7 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil višji od slovenskega povprečja, za sladkorno bolezen blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 2,2 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 1,9.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 7,2 na 1000, v Sloveniji pa 6,4.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil višji od slovenskega povprečja.

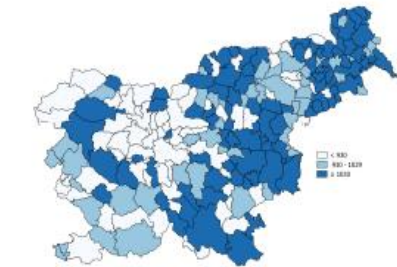
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 27 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 22.

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitness otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Delež kadilcev je bil 25%, v Sloveniji pa 24%.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 2,6 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,8.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Odzivnost v Programu Svit - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 60,9%, v Sloveniji pa 60,4%.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 76,4%, v Sloveniji pa 71,3%.

Slika 1: Delež osnovnošolskih otrok, ki so prekomerno prehranjeni, po občinah v letu 2014.

Slika 2: Splošna umrljivost po občinah na 100.000 prebivalcev - povprečje 2011-13.

Izdal: Nacionalni inštitut za javno zdravje
Trubarjeva 2, SI-1000 Ljubljana, Slovenija
E-mail: info@nijz.si
Slike: SOKoL <http://nfp-si.eionet.europa.eu/sokol/>
Verzija: 06. april 2016 (plošna verzija)

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

- 2. in 3. stran
  - Aktualne javnozdravstvene vsebine, relevantne za vse občine.
  - Vsako leto bodo predstavljene nove vsebine.
  - V letošnjem letu so predstavljeni alkohol, telesna aktivnost in debelost.

ZDRAVJE V OBČINI 2015

POMEN INFORMACIJ O ZDRAVJU

Informacije o zdravju prebivalcev, zdravstvenem varstvu in povezanih dejavnikih so pomembne za odločanje na vseh ravneh življenja in delovanja skupnosti. Uporabljamo jih za ocene stanja, načrtovanje zdravstvene infrastrukture in oskrbe, spremljanje družbenih, političnih, socialnih in drugih vplivov na zdravstveno stanje ter zdravstveni sistem. Kazalniki o zdravju in boleznih v okolju, kjer ljudje živijo, predstavljajo dobro izhodišče in pomoč pri iskanju ustreznih rešitev za izboljšavo.

Podatki o zdravstvenem stanju prebivalstva na manjših območjih se lahko precej razlikujejo od skupnih, državnih, ki predstavljajo povprečne vrednosti. Nekateri zdravstveni podatki v Sloveniji so na voljo tudi na ravni občin. Le s poznavanjem podatkov o zdravju prebivalcev občine lahko njeni odločevalci načrtujejo aktivnosti in predlagajo ukrepe za izboljšanje zdravja prebivalcev.

Determinante zdravja, življenjski slog, zdravje posameznika

Zdravje posameznika je spremljivo in povezano s številnimi dejavniki, ki jih imenujemo determinante zdravja (slika 1). Na nekatere dejavnike, kot so npr. spol, starost, genetika, ne moremo neposredno vplivati, na druge pa lahko. Življenjski slog, kot ena od pomembnih determinant, lahko spodbuja boljše zdravje, lahko pa vodi v razvoj bolezni. Življenjski slog pomeni npr., kaj in koliko jemo, koliko se gibljemo, in razvade, ki jih imamo - kajenje, pitje alkohola idr. Za zdravje sta pomembna tudi naš način razmišljanja in delovanja ter način spopadanja s stresom. Na življenjski slog vplivajo tudi naša izobrazba, možnost zaposlitve in finančno - premoženjsko stanje.

Slika 3: Determinante zdravja (Dahlgreen in Whitehead, 2006).

Za zdravje vsakega je pomembno, da ni izoliran posameznik v okolju, kjer živi, pač pa, da se lahko vključuje v različne interesne mreže, ki predstavljajo okolje za družbeno pomoč in podporo.

Življenjskega sloga ne oblikujejo le osebne izbire posameznika, kajti na mnoge dejavnike ne moremo vplivati sami. Pomembno vlogo imata okolje in družba, v kateri živimo, delamo, se igramo, ljubimo, staramo... Kot posamezniki se lažje odločamo za zdrave izbire, če jih okolje omogoča in spodbuja. Primer zdravega okolja predstavljajo otroška igrišča, ki krepijo in spod-

bujajo otrokove gibalne sposobnosti, urejene mreže kolesarskih stez, ki jih za potovanje in prosti čas uporabljajo odrasli in družine. Ustvarjanje takih možnosti v bivalnem okolju omogoča lažje zdrave izbire. Če teh možnosti ni, se posameznik pogosteje in hitreje odloča za nezdrav življenjski slog.

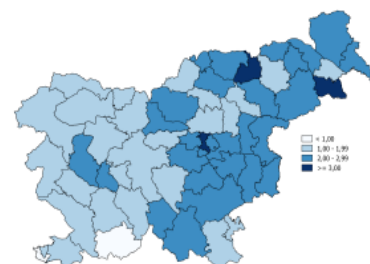
Zdravje ljudi neposredno vpliva na gospodarstvo. Zdrav posameznik je aktiven in ustvarjalen, opravlja svoje delo, običajne bolezni hitro preboli in na ta način prinaša dobrobit družbi.

Neenakosti v zdravju

Življenjski slog je pogosto povezan z izobrazbo in dohodki. Ljudje z višjo izobrazbo in višjimi dohodki imajo v povprečju bolj zdrave življenjske navade in posledično boljše zdravje in obratno, ljudje z nižjo izobrazbo in nižjimi dohodki živijo bolj nezdravo in pogosteje zbole-levajo. Socialno-ekonomski status je eden izmed poglavitnih razlogov za nastanek neenakosti v zdravju, ki so nepravilne in jih je mogoče preprečiti.

ALKOHOL

Pivske navade prebivalcev, odnos do alkohola in dostopnost do alkohola so v Sloveniji problematični. V javnosti vlada izrazito strpen odnos do pitja alkohola in opijanja. Vsak dan se v Sloveniji, izključno zaradi alkohola, v bolnišnici zdravi 10 oseb. Na leto pri nas umre več kot 800 oseb zaradi bolezni in stanj, kjer je edini vzrok alkohol. Zaradi prometnih nezgod, katerih povzročitelji so alkoholizirani, pa vsako leto umre še dodatnih 75 oseb.

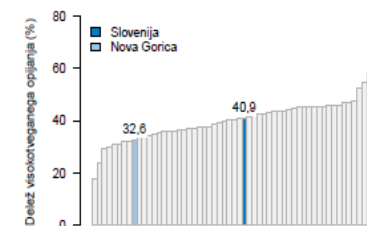

Slika 4: Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi bolezni, neposredno pripisljivih alkoholu, pri osebah starih 15 let in več, Slovenija, 2011-2013.

Z alkoholom se veliko oseb sreča že v mladosti

V primerjavi z mednarodnim povprečjem so slovenski mladostniki izpostavljeni pogostejšemu pitju alkoholnih pijač in višjim koncentracijam alkohola. Otroci in mladostniki so zaradi razvojnih sprememb, predvsem dozorevanja možganov (kar traja do 25. leta starosti), občutljivejši za alkoholom povezano škodo. Čim mlajša je oseba, ko začne piti alkohol, tem večja je verjetnost, da bo imela pozneje v življenju težave zaradi alkohola. Zato je dopuščanje pitja ali celo omogočanje pitja alkohola mladim nesprejemljivo. To se pri nas

ZDRAVJE V OBČINI 2015

Slika 5: Delež oseb, starih 15 let in več, ki so se v zadnjem letu visokotvegano opile: upravna enota Nova Gorica, v katero spada občina Kanal, 2014.

še vedno pre pogosto dogaja, kot na primer ob zaključku osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja.

Stroški, povezani s pitjem alkohola

Ocenjena vsota stroškov, povezanih s pitjem alkohola, tako zdravstvenih kot nekaterih drugih (npr. prometne nezgode, nasilje v družini, kriminalna dejanja) je velika - po izračunih iz leta 2011 je ta v Sloveniji znašala 242 milijonov €. Nasprotno pa se je s trošarini od alkohola v državno blagajno vrnilo le 90 milijonov €.

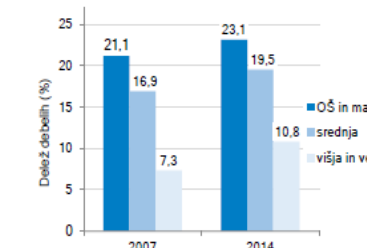
Zmanjšajmo škodo zaradi alkohola skupaj

Povezani morajo delovati družina, prijatelji, družbene mreže kot tudi lokalne skupnosti, z vrtcem, šolo, delovnim okoljem ter različne druge družbene institucije, snovalci politik in odločevalci vseh ravni, poleg tega pa tudi stroka, mediji in civilna družba v celoti.

TELESNA AKTIVNOST, DEBELOST

Prekomerna telesna masa in debelost naraščata tako v Sloveniji kot tudi v večini evropskih držav. Gre za težavo, ki vpliva na dolžino in kakovost življenja ter razvoj različnih bolezni. Debelost je pogostejše prisotna pri nižje izobraženih in revnejših prebivalcih in je v veliki meri posledica različnih prehranjevalnih navad med različnimi družbenimi sloji.

Zaskrbljujoč je trend naraščanja prekomerne telesne mase in debelosti pri otrocih in mladostnikih. V zadnjih petindvajsetih letih se je delež debelih fantov v starosti od 7 do 18 let povečal s 5,5 % na 12,7 %, pri dekletih v istem starostnem obdobju pa s 3,3 % na 7,9 %.

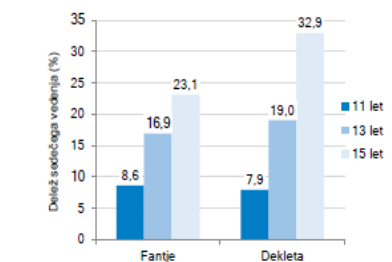
Slika 6: Delež debelih oseb, starih 15 let in več, glede na zaključeno stopnjo izobrazbe, Slovenija, 2007 in 2014.

Sedeči življenjski slog

Tako odrasli kot tudi otroci in mladostniki so zaradi premajhne telesne dejavnosti oziroma vse bolj sedečega življenjskega sloga izpostavljeni številnim dejavnikom tveganja za pojav različnih bolezni.

Priporočena dnevna telesna dejavnost za odrasle in starejše je vsaj 30 minut dnevno, medtem ko otrokom in mladostnikom priporočamo vsaj 60 minut telesne dejavnosti dnevno.

V Sloveniji 18,2 % mladostnikov, starih 11, 13 in 15 let, preživlja svoj prosti čas sede več kot 4 ure na dan v času šolskega tedna. S starostjo se delež otrok, ki med prostim časom pretežno sedijo večja, po podatkih namreč tako 11-letniki preživljajo prosti čas v 8,2 %, 13-letniki v 18 %, največ pa 15-letniki, v kar 28,4 %.

Slika 7: Delež mladostnikov, starih 11, 13 ali 15 let, ki svoj prosti čas preživljajo sede več kot 4 ure na dan v času šolskega tedna, Slovenija, 2014.

Telesno dejavni - bolj zdravi, bolj uspešni

Telesno dejavni otroci in mladostniki so bolj uspešni pri šolskem delu, lažje si zapomnijo novo snov in so bolj zadovoljni s svojim zdravjem in kakovostjo življenja. Telesna dejavnost otrok in mladostnikov pomeni gibanje, ki je lahko del igranja, transporta, rekreacije, športa, v kontekstu družine, šole ali aktivnosti v skupnosti.

Redna telesna dejavnost zmanjšuje tveganje za srčnožilne bolezni, nekatere rake in sladkorno bolezen tipa II. Pozitivno vpliva na sklepe in mišičje, pripomore k uravnavanju krvnega tlaka in telesne teže. Poleg tega je telesna aktivnost pomemben dejavnik, ki pripomore k boljšemu duševnemu zdravju posameznika.

Pomen lokalnih skupnosti

Kot je že zapisano v Strategiji Vlade na področju telesne (gibalne) dejavnosti, imajo lokalne skupnosti ključno vlogo pri omogočanju in spodbujanju zdravega življenjskega sloga in telesne (gibalne) dejavnosti za krepitev zdravja tako preko ustreznega načrtovanja in izgradnje infrastrukture - igralnih površin, parkov, kolesarskih in peš poti, telovadnih in vadbenih in športnih prostorov, kot tudi preko spodbujanja in financiranja/sofinanciranja programov spodbujanja zdravega življenjskega sloga, vključno s programi telesne (gibalne) dejavnosti za krepitev zdravja, vadbenih programov in športno rekreativnih programov.

Viri so dostopni na spletni strani NIJZ.

- 4. stran
  - Grafična in številčna predstavitev kazalnikov zdravja občine (tudi primerjava z UE, regijo in povprečjem v Sloveniji).

ZDRAVJE V OBČINI 2015

Kazalniki zdravja v občini: Kanal

Prkzarane so izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za vašo občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo. Graf kaže primerjavo kazalnikov na ravni občine z državnim povprečjem. Kazalniki so testirani na statistično značilnost. V majhnih občinah zaradi majhnega števila dogodkov lahko pričakujemo večja nihanja vrednosti kazalnikov med posameznimi leti. Detilnicije, dodatni podatki in grafični prikazi so dostopni na NLIJ spletni strani.*

● ▲ ▼ Položaj občine glede na povprečje Slovenije ○ In glede na razpon vrednosti po občinah od najnižje do najvišje (■). Pri kazalnikih, kjer ni oznake, v opazovanem časovnem obdobju ni bilo pojavnosti (*).

Barve in oblike oznak pomenijo:

- ▲ Zelena – občina je statistično značilno boljša od povprečja preostale Slovenije.
- Modra – občina je statistično značilno različna od povprečja preostale Slovenije, zelenega gibanja kazalnika ni mogoče enoznačno določiti.
- ▼ Rdeča – občina je statistično značilno slabša od povprečja preostale Slovenije.
- Rumena – občina se statistično značilno ne razlikuje od povprečja preostale Slovenije.
- Bela – vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

Kazalnik	Občina	UE	regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
1.1 Razvitost občine	11	/	/	10	indeks		
1.2 Prirast prebivalstva	-10,3	-2,2	-1,6	0,9	%		
1.3 Starejše prebivalstvo (nad 80 let)	5,2	5,7	5,7	4,7	%		
1.4 Osnovno izobraženi odrasli (OS ali manj)	22,1	25,0	27,2	25,7	%		
1.5 Stopnja delovne aktivnosti	53,8	56,4	57,9	57,2	%		
1.6 Delovne migracije	54	106	96	101	%		
2.1 Telesni fitness otrok	51,7	50,5	50,8	50,0	indeks		
2.2 Prekomerna prehranjenost otrok	25,8	22,6	23,6	24,6	%		
2.3 Redni in občasni kadilci	25^m	26	23	24	%		
2.4 Visokotvegano opijanje	34^m	33	36	41	%		
2.5 Poškodovani v transportnih nezgodah	2,6	2,4	2,4	1,8	%		
2.6 Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji	4,7	8,4	9,0	8,7	%		
3.1 Odrzljivost v Programu Svlt	60,9	62,6	66,4	60,4	%		
3.2 Presejanost v Programu Z'ora	76,4	79,5	78,7	71,3	%		
3.3	.	.	.	.	%		
4.1 Samoocena dobrega zdravja	63^m	61	64	66	%		
4.2 Bolniška odsotnost	15,6	12,6	12,8	13,7	dnevi		
4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)	1,3	2,6	2,2	1,2	1000		
4.4 Bolniški, neposredno pripišljive alkoholi (15 let in več)	1,7	1,3	1,4	2,0	1000		
4.5 Osebe, ki prejemajo zdr. zaradi stadiorne bolezni	4,5	4,4	4,4	5,1	100		
4.6 Osebe, ki prejemajo zdr. zaradi povt. krvnega tlaka	25,5	23,1	23,3	23,7	100		
4.7 Osebe, ki prejemajo zdr. prod. strjevanju krvi	12,1	11,1	11,0	11,8	100		
4.8 Srčna kap (35-74 let)	2,2	1,9	1,7	1,9	1000		
4.9 Možganska kap (35-84 let)	3,8	2,4	2,4	2,6	1000		
4.10 Novi primeri raka	6,9	5,3	5,2	5,6	1000		
4.11 Ziomi kolia pri starejših prebivalcih (65 let in več)	7,2	6,5	7,0	6,4	1000		
4.12 Osebe, ki prejemajo zdr. zaradi duševnih motenj	16,2	15,4	15,5	15,5	100		
4.13 Pomoč na domu	2,6	3,3	2,8	1,6	%		
5.1 Splošna umrljivost	1000	922	952	980	100.000		
5.2 Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)	91	78	84	89	100.000		
5.3 Umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)	220	181	167	169	100.000		
5.4 Umrljivost zaradi raka debelega črevesja (0-74 let)	16	15	12	11	100.000		
5.5 Umrljivost zaradi raka dojkje (0-74 let)	.	22	24	20	100.000		
5.6 Umrljivost zaradi pljučnega raka (0-74 let)	38	40	38	41	100.000		
5.7 Umrljivost zaradi samomora	27	17	17	22	100.000		

Legenda: / Kazalnik na tej administrativni ravni ni imelov ose: starostno standardizirana stopnja na 100.000 ali 100.000 bivalov; na slovensko populacijo 17.2014. ^m: Podatki temeljejo na statističnem modelu. ⁿ: V ustranem časovnem obdobju ni bilo pojavnosti.

Poljasnilo h kazalnikom:

Prebivalstvo in skupnost: 1.1 leto 2014; 1.2 leto 2014; 1.3 leto 2014, stari 80 let in več; 1.4 leto 2014, stari 25-64 let; 1.5 leto 2014, stari 35-64 let; 1.6 leto 2014, stari 15-64 let; 1.7 leto 2014, stari 0-14 let; 1.8 leto 2014, stari 0-14 let; 1.9 leto 2014, stari 0-14 let; 1.10 leto 2014, stari 0-14 let; 1.11 leto 2014, stari 0-14 let; 1.12 leto 2014, stari 0-14 let; 1.13 leto 2014, stari 0-14 let; 1.14 leto 2014, stari 0-14 let; 1.15 leto 2014, stari 0-14 let; 1.16 leto 2014, stari 0-14 let; 1.17 leto 2014, stari 0-14 let; 1.18 leto 2014, stari 0-14 let; 1.19 leto 2014, stari 0-14 let; 1.20 leto 2014, stari 0-14 let; 1.21 leto 2014, stari 0-14 let; 1.22 leto 2014, stari 0-14 let; 1.23 leto 2014, stari 0-14 let; 1.24 leto 2014, stari 0-14 let; 1.25 leto 2014, stari 0-14 let; 1.26 leto 2014, stari 0-14 let; 1.27 leto 2014, stari 0-14 let; 1.28 leto 2014, stari 0-14 let; 1.29 leto 2014, stari 0-14 let; 1.30 leto 2014, stari 0-14 let; 1.31 leto 2014, stari 0-14 let; 1.32 leto 2014, stari 0-14 let; 1.33 leto 2014, stari 0-14 let; 1.34 leto 2014, stari 0-14 let; 1.35 leto 2014, stari 0-14 let; 1.36 leto 2014, stari 0-14 let; 1.37 leto 2014, stari 0-14 let; 1.38 leto 2014, stari 0-14 let; 1.39 leto 2014, stari 0-14 let; 1.40 leto 2014, stari 0-14 let; 1.41 leto 2014, stari 0-14 let; 1.42 leto 2014, stari 0-14 let; 1.43 leto 2014, stari 0-14 let; 1.44 leto 2014, stari 0-14 let; 1.45 leto 2014, stari 0-14 let; 1.46 leto 2014, stari 0-14 let; 1.47 leto 2014, stari 0-14 let; 1.48 leto 2014, stari 0-14 let; 1.49 leto 2014, stari 0-14 let; 1.50 leto 2014, stari 0-14 let; 1.51 leto 2014, stari 0-14 let; 1.52 leto 2014, stari 0-14 let; 1.53 leto 2014, stari 0-14 let; 1.54 leto 2014, stari 0-14 let; 1.55 leto 2014, stari 0-14 let; 1.56 leto 2014, stari 0-14 let; 1.57 leto 2014, stari 0-14 let; 1.58 leto 2014, stari 0-14 let; 1.59 leto 2014, stari 0-14 let; 1.60 leto 2014, stari 0-14 let; 1.61 leto 2014, stari 0-14 let; 1.62 leto 2014, stari 0-14 let; 1.63 leto 2014, stari 0-14 let; 1.64 leto 2014, stari 0-14 let; 1.65 leto 2014, stari 0-14 let; 1.66 leto 2014, stari 0-14 let; 1.67 leto 2014, stari 0-14 let; 1.68 leto 2014, stari 0-14 let; 1.69 leto 2014, stari 0-14 let; 1.70 leto 2014, stari 0-14 let; 1.71 leto 2014, stari 0-14 let; 1.72 leto 2014, stari 0-14 let; 1.73 leto 2014, stari 0-14 let; 1.74 leto 2014, stari 0-14 let; 1.75 leto 2014, stari 0-14 let; 1.76 leto 2014, stari 0-14 let; 1.77 leto 2014, stari 0-14 let; 1.78 leto 2014, stari 0-14 let; 1.79 leto 2014, stari 0-14 let; 1.80 leto 2014, stari 0-14 let; 1.81 leto 2014, stari 0-14 let; 1.82 leto 2014, stari 0-14 let; 1.83 leto 2014, stari 0-14 let; 1.84 leto 2014, stari 0-14 let; 1.85 leto 2014, stari 0-14 let; 1.86 leto 2014, stari 0-14 let; 1.87 leto 2014, stari 0-14 let; 1.88 leto 2014, stari 0-14 let; 1.89 leto 2014, stari 0-14 let; 1.90 leto 2014, stari 0-14 let; 1.91 leto 2014, stari 0-14 let; 1.92 leto 2014, stari 0-14 let; 1.93 leto 2014, stari 0-14 let; 1.94 leto 2014, stari 0-14 let; 1.95 leto 2014, stari 0-14 let; 1.96 leto 2014, stari 0-14 let; 1.97 leto 2014, stari 0-14 let; 1.98 leto 2014, stari 0-14 let; 1.99 leto 2014, stari 0-14 let; 2.00 leto 2014, stari 0-14 let; 2.01 leto 2014, stari 0-14 let; 2.02 leto 2014, stari 0-14 let; 2.03 leto 2014, stari 0-14 let; 2.04 leto 2014, stari 0-14 let; 2.05 leto 2014, stari 0-14 let; 2.06 leto 2014, stari 0-14 let; 2.07 leto 2014, stari 0-14 let; 2.08 leto 2014, stari 0-14 let; 2.09 leto 2014, stari 0-14 let; 2.10 leto 2014, stari 0-14 let; 2.11 leto 2014, stari 0-14 let; 2.12 leto 2014, stari 0-14 let; 2.13 leto 2014, stari 0-14 let; 2.14 leto 2014, stari 0-14 let; 2.15 leto 2014, stari 0-14 let; 2.16 leto 2014, stari 0-14 let; 2.17 leto 2014, stari 0-14 let; 2.18 leto 2014, stari 0-14 let; 2.19 leto 2014, stari 0-14 let; 2.20 leto 2014, stari 0-14 let; 2.21 leto 2014, stari 0-14 let; 2.22 leto 2014, stari 0-14 let; 2.23 leto 2014, stari 0-14 let; 2.24 leto 2014, stari 0-14 let; 2.25 leto 2014, stari 0-14 let; 2.26 leto 2014, stari 0-14 let; 2.27 leto 2014, stari 0-14 let; 2.28 leto 2014, stari 0-14 let; 2.29 leto 2014, stari 0-14 let; 2.30 leto 2014, stari 0-14 let; 2.31 leto 2014, stari 0-14 let; 2.32 leto 2014, stari 0-14 let; 2.33 leto 2014, stari 0-14 let; 2.34 leto 2014, stari 0-14 let; 2.35 leto 2014, stari 0-14 let; 2.36 leto 2014, stari 0-14 let; 2.37 leto 2014, stari 0-14 let; 2.38 leto 2014, stari 0-14 let; 2.39 leto 2014, stari 0-14 let; 2.40 leto 2014, stari 0-14 let; 2.41 leto 2014, stari 0-14 let; 2.42 leto 2014, stari 0-14 let; 2.43 leto 2014, stari 0-14 let; 2.44 leto 2014, stari 0-14 let; 2.45 leto 2014, stari 0-14 let; 2.46 leto 2014, stari 0-14 let; 2.47 leto 2014, stari 0-14 let; 2.48 leto 2014, stari 0-14 let; 2.49 leto 2014, stari 0-14 let; 2.50 leto 2014, stari 0-14 let; 2.51 leto 2014, stari 0-14 let; 2.52 leto 2014, stari 0-14 let; 2.53 leto 2014, stari 0-14 let; 2.54 leto 2014, stari 0-14 let; 2.55 leto 2014, stari 0-14 let; 2.56 leto 2014, stari 0-14 let; 2.57 leto 2014, stari 0-14 let; 2.58 leto 2014, stari 0-14 let; 2.59 leto 2014, stari 0-14 let; 2.60 leto 2014, stari 0-14 let; 2.61 leto 2014, stari 0-14 let; 2.62 leto 2014, stari 0-14 let; 2.63 leto 2014, stari 0-14 let; 2.64 leto 2014, stari 0-14 let; 2.65 leto 2014, stari 0-14 let; 2.66 leto 2014, stari 0-14 let; 2.67 leto 2014, stari 0-14 let; 2.68 leto 2014, stari 0-14 let; 2.69 leto 2014, stari 0-14 let; 2.70 leto 2014, stari 0-14 let; 2.71 leto 2014, stari 0-14 let; 2.72 leto 2014, stari 0-14 let; 2.73 leto 2014, stari 0-14 let; 2.74 leto 2014, stari 0-14 let; 2.75 leto 2014, stari 0-14 let; 2.76 leto 2014, stari 0-14 let; 2.77 leto 2014, stari 0-14 let; 2.78 leto 2014, stari 0-14 let; 2.79 leto 2014, stari 0-14 let; 2.80 leto 2014, stari 0-14 let; 2.81 leto 2014, stari 0-14 let; 2.82 leto 2014, stari 0-14 let; 2.83 leto 2014, stari 0-14 let; 2.84 leto 2014, stari 0-14 let; 2.85 leto 2014, stari 0-14 let; 2.86 leto 2014, stari 0-14 let; 2.87 leto 2014, stari 0-14 let; 2.88 leto 2014, stari 0-14 let; 2.89 leto 2014, stari 0-14 let; 2.90 leto 2014, stari 0-14 let; 2.91 leto 2014, stari 0-14 let; 2.92 leto 2014, stari 0-14 let; 2.93 leto 2014, stari 0-14 let; 2.94 leto 2014, stari 0-14 let; 2.95 leto 2014, stari 0-14 let; 2.96 leto 2014, stari 0-14 let; 2.97 leto 2014, stari 0-14 let; 2.98 leto 2014, stari 0-14 let; 2.99 leto 2014, stari 0-14 let; 3.00 leto 2014, stari 0-14 let; 3.01 leto 2014, stari 0-14 let; 3.02 leto 2014, stari 0-14 let; 3.03 leto 2014, stari 0-14 let; 3.04 leto 2014, stari 0-14 let; 3.05 leto 2014, stari 0-14 let; 3.06 leto 2014, stari 0-14 let; 3.07 leto 2014, stari 0-14 let; 3.08 leto 2014, stari 0-14 let; 3.09 leto 2014, stari 0-14 let; 3.10 leto 2014, stari 0-14 let; 3.11 leto 2014, stari 0-14 let; 3.12 leto 2014, stari 0-14 let; 3.13 leto 2014, stari 0-14 let; 3.14 leto 2014, stari 0-14 let; 3.15 leto 2014, stari 0-14 let; 3.16 leto 2014, stari 0-14 let; 3.17 leto 2014, stari 0-14 let; 3.18 leto 2014, stari 0-14 let; 3.19 leto 2014, stari 0-14 let; 3.20 leto 2014, stari 0-14 let; 3.21 leto 2014, stari 0-14 let; 3.22 leto 2014, stari 0-14 let; 3.23 leto 2014, stari 0-14 let; 3.24 leto 2014, stari 0-14 let; 3.25 leto 2014, stari 0-14 let; 3.26 leto 2014, stari 0-14 let; 3.27 leto 2014, stari 0-14 let; 3.28 leto 2014, stari 0-14 let; 3.29 leto 2014, stari 0-14 let; 3.30 leto 2014, stari 0-14 let; 3.31 leto 2014, stari 0-14 let; 3.32 leto 2014, stari 0-14 let; 3.33 leto 2014, stari 0-14 let; 3.34 leto 2014, stari 0-14 let; 3.35 leto 2014, stari 0-14 let; 3.36 leto 2014, stari 0-14 let; 3.37 leto 2014, stari 0-14 let; 3.38 leto 2014, stari 0-14 let; 3.39 leto 2014, stari 0-14 let; 3.40 leto 2014, stari 0-14 let; 3.41 leto 2014, stari 0-14 let; 3.42 leto 2014, stari 0-14 let; 3.43 leto 2014, stari 0-14 let; 3.44 leto 2014, stari 0-14 let; 3.45 leto 2014, stari 0-14 let; 3.46 leto 2014, stari 0-14 let; 3.47 leto 2014, stari 0-14 let; 3.48 leto 2014, stari 0-14 let; 3.49 leto 2014, stari 0-14 let; 3.50 leto 2014, stari 0-14 let; 3.51 leto 2014, stari 0-14 let; 3.52 leto 2014, stari 0-14 let; 3.53 leto 2014, stari 0-14 let; 3.54 leto 2014, stari 0-14 let; 3.55 leto 2014, stari 0-14 let; 3.56 leto 2014, stari 0-14 let; 3.57 leto 2014, stari 0-14 let; 3.58 leto 2014, stari 0-14 let; 3.59 leto 2014, stari 0-14 let; 3.60 leto 2014, stari 0-14 let; 3.61 leto 2014, stari 0-14 let; 3.62 leto 2014, stari 0-14 let; 3.63 leto 2014, stari 0-14 let; 3.64 leto 2014, stari 0-14 let; 3.65 leto 2014, stari 0-14 let; 3.66 leto 2014, stari 0-14 let; 3.67 leto 2014, stari 0-14 let; 3.68 leto 2014, stari 0-14 let; 3.69 leto 2014, stari 0-14 let; 3.70 leto 2014, stari 0-14 let; 3.71 leto 2014, stari 0-14 let; 3.72 leto 2014, stari 0-14 let; 3.73 leto 2014, stari 0-14 let; 3.74 leto 2014, stari 0-14 let; 3.75 leto 2014, stari 0-14 let; 3.76 leto 2014, stari 0-14 let; 3.77 leto 2014, stari 0-14 let; 3.78 leto 2014, stari 0-14 let; 3.79 leto 2014, stari 0-14 let; 3.80 leto 2014, stari 0-14 let; 3.81 leto 2014, stari 0-14 let; 3.82 leto 2014, stari 0-14 let; 3.83 leto 2014, stari 0-14 let; 3.84 leto 2014, stari 0-14 let; 3.85 leto 2014, stari 0-14 let; 3.86 leto 2014, stari 0-14 let; 3.87 leto 2014, stari 0-14 let; 3.88 leto 2014, stari 0-14 let; 3.89 leto 2014, stari 0-14 let; 3.90 leto 2014, stari 0-14 let; 3.91 leto 2014, stari 0-14 let; 3.92 leto 2014, stari 0-14 let; 3.93 leto 2014, stari 0-14 let; 3.94 leto 2014, stari 0-14 let; 3.95 leto 2014, stari 0-14 let; 3.96 leto 2014, stari 0-14 let; 3.97 leto 2014, stari 0-14 let; 3.98 leto 2014, stari 0-14 let; 3.99 leto 2014, stari 0-14 let; 4.00 leto 2014, stari 0-14 let; 4.01 leto 2014, stari 0-14 let; 4.02 leto 2014, stari 0-14 let; 4.03 leto 2014, stari 0-14 let; 4.04 leto 2014, stari 0-14 let; 4.05 leto 2014, stari 0-14 let; 4.06 leto 2014, stari 0-14 let; 4.07 leto 2014, stari 0-14 let; 4.08 leto 2014, stari 0-14 let; 4.09 leto 2014, stari 0-14 let; 4.10 leto 2014, stari 0-14 let; 4.11 leto 2014, stari 0-14 let; 4.12 leto 2014, stari 0-14 let; 4.13 leto 2014, stari 0-14 let; 4.14 leto 2014, stari 0-14 let; 4.15 leto 2014, stari 0-14 let; 4.16 leto 2014, stari 0-14 let; 4.17 leto 2014, stari 0-14 let; 4.18 leto 2014, stari 0-14 let; 4.19 leto 2014, stari 0-14 let; 4.20 leto 2014, stari 0-14 let; 4.21 leto 2014, stari 0-14 let; 4.22 leto 2014, stari 0-14 let; 4.23 leto 2014, stari 0-14 let; 4.24 leto 2014, stari 0-14 let; 4.25 leto 2014, stari 0-14 let; 4.26 leto 2014, stari 0-14 let; 4.27 leto 2014, stari 0-14 let; 4.28 leto 2014, stari 0-14 let; 4.29 leto 2014, stari 0-14 let; 4.30 leto 2014, stari 0-14 let; 4.31 leto 2014, stari 0-14 let; 4.32 leto 2014, stari 0-14 let; 4.33 leto 2014, stari 0-14 let; 4.34 leto 2014, stari 0-14 let; 4.35 leto 2014, stari 0-14 let; 4.36 leto 2014, stari 0-14 let; 4.37 leto 2014, stari 0-14 let; 4.38 leto 2014, stari 0-14 let; 4.39 leto 2014, stari 0-14 let; 4.40 leto 2014, stari 0-14 let; 4.41 leto 2014, stari 0-14 let; 4.42 leto 2014, stari 0-14 let; 4.43 leto 2014, stari 0-14 let; 4.44 leto 2014, stari 0-14 let; 4.45 leto 2014, stari 0-14 let; 4.46 leto 2014, stari 0-14 let; 4.47 leto 2014, stari 0-14 let; 4.48 leto 2014, stari 0-14 let; 4.49 leto 2014, stari 0-14 let; 4.50 leto 2014, stari 0-14 let; 4.51 leto 2014, stari 0-14 let; 4.52 leto 2014, stari 0-14 let; 4.53 leto 2014, stari 0-14 let; 4.54 leto 2014, stari 0-14 let; 4.55 leto 2014, stari 0-14 let; 4.56 leto 2014, stari 0-14 let; 4.57 leto 2014, stari 0-14 let; 4.58 leto 2014, stari 0-14 let; 4.59 leto 2014, stari 0-14 let; 4.60 leto 2014, stari 0-14 let; 4.61 leto 2014, stari 0-14 let; 4.62 leto 2014, stari 0-14 let; 4.63 leto 2014, stari 0-14 let; 4.64 leto 2014, stari 0-14 let; 4.65 leto 2014, stari 0-14 let; 4.66 leto 2014, stari 0-14 let; 4.67 leto 2014, stari 0-14 let; 4.68 leto 2014, stari 0-14 let; 4.69 leto 2014, stari 0-14 let; 4.70 leto 2014, stari 0-14 let; 4.71 leto 2014, stari 0-14 let; 4.72 leto 2014, stari 0-14 let; 4.73 leto 2014, stari 0-14 let; 4.74 leto 2014, stari 0-14 let; 4.75 leto 2014, stari 0-14 let; 4.76 leto 2014, stari 0-14 let; 4.77 leto 2014, stari 0-14 let; 4.78 leto 2014, stari 0-14 let; 4.

Skupine kazalnikov

- Prebivalci in skupnost
  - Razvitost, prirast, staranje, izobrazba, migracije
- Dejavniki tveganja za zdravje
  - Gibanje, debelost, kajenje, opijanje, promet
- Preventiva
  - Udeležba v presejalnih programih, kakovost pitne vode
- Zdravstveno stanje
  - Samoocena zdravja, bolniška odsotnost, obolevnost zaradi izbranih bolezni, prejemniki izbranih skupin zdravil
- Umrljivost
  - Splošna in prezgodnja umrljivost zaradi izbranih vzrokov

Izbor kazalnikov

- S kazalniki smo želeli
  - Prikazati problematiko različnih populacijskih skupin (npr. stari, mladi,...)
  - Predstaviti različne javnozdravstvene izzive (dejavniki tveganja, rak, srčno-žilne bolezni)
  - Umestiti občino glede na socio-ekonomsko sliko

➔ Možnost ukrepanja na lokalnem nivoju

- Omejitve s podatkovnimi viri na ravni občin
- Omejitev s prostorom (1 A4 stran)
- Metodološki izzivi
- Vključeni **niso** kazalniki s področja zdravstvene mreže in nalezljivih bolezni.

Barve in oblike oznak pomenijo:

- ▲ Zelena – občina je statistično značilno boljša od povprečja preostale Slovenije.
- Modra – občina je statistično značilno različna od povprečja preostale Slovenije, zelenega gibanja kazalnika ni mogoče enoznačno določiti.
- ▼ Rdeča – občina je statistično značilno slabša od povprečja preostale Slovenije.
- Rumena – občina se statistično značilno ne razlikuje od povprečja preostale Slovenije.
- Bela – vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

Kazalnik		Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
Zdravstveno stanje	4.1 Samoocena dobrega zdravja	80 ^m	81	73	66	%		▲
	4.2 Bolniška odsotnost	10,2	10,0	11,0	13,7	dnavi	▲	
	4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)	1,2	1,2	1,2	1,2	sss/1000	●	
	4.4 Bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)	1,3	1,6	1,5	2,0	sss/1000	▲	
	4.5 Osebe, ki prejemajo zdr. zaradi sladkorne bolezni	4,5	4,5	4,8	5,1	sss/100	■	
	4.6 Osebe, ki prejemajo zdr. zaradi poviš. krvnega tlaka	22,2	22,2	22,1	23,7	sss/100	■	
	4.7 Osebe, ki prejemajo zdr. proti strjevanju krvi	11,5	11,5	11,8	11,8	sss/100	●	
	4.8 Srčna kap (35-74 let)	1,7	1,7	1,9	1,9	sss/1000	●	
	4.9 Možganska kap (35-84 let)	1,9	2,0	2,3	2,6	sss/1000	■	
	4.10 Novi primeri raka	5,9	5,7	5,8	5,6	sss/1000	●	
	4.11 Zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)	7,6	7,3	7,4	6,4	sss/1000		▼
	4.12 Osebe, ki prejemajo zdr. zaradi duševnih motenj	14,0	13,6	13,7	15,5	sss/100	■	
	4.13 Pomoč na domu	1,5	1,3	1,4	1,6	%	●	
Umrljivost	5.1 Splošna umrljivost	822	842	882	980	sss/100.000	▲	
	5.2 Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)	65	67	76	89	sss/100.000	▲	
	5.3 Umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)	167	161	164	169	sss/100.000	●	
	5.4 Umrljivost zaradi raka debelega črevesja (0-74 let)	10	8	10	11	sss/100.000	●	
	5.5 Umrljivost zaradi raka dojke (0-74 let)	18	17	19	20	sss/100.000	●	
	5.6 Umrljivost zaradi pljučnega raka (0-74 let)	44	40	42	41	sss/100.000	●	
	5.7 Umrljivost zaradi samomora	17	16	21	22	sss/100.000	●	

Predvideni izdelki

- Letne kratke publikacije za občine (212 izdaj)
- Spletna aplikacija s podatki po zgledu aplikacije Občine v številkah (www.stat.si/obcine)
- Metodološki dokument
  - opisi kazalnikov, definicije kazalnikov, utemeljitve vključitve, način izračuna, viri podatkov, omejitve kazalnikov
- Katalog aktivnosti za zdravje
  - Primeri aktivnosti, ki jih lokalne skupnosti izvajajo za izboljšanje zdravja in počutja prebivalcev
- Priprava publikacij „Zdravje v regiji“ za statistične regije
- Povezava s SURS in IRSSV (socio-ekonomski profil in socialni profil občine)
- Letno dopolnjevanje nabora kazalnikov

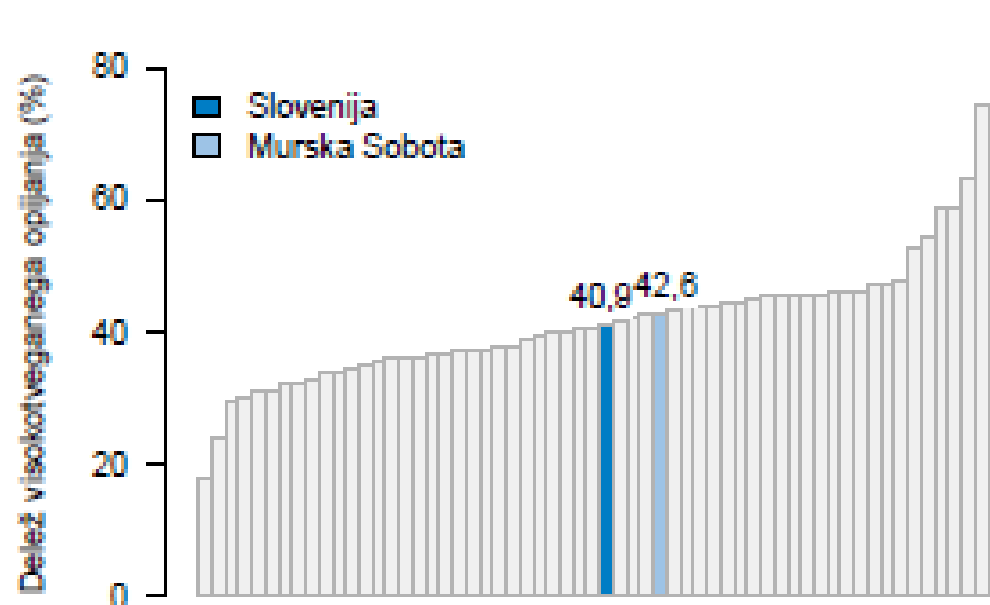
Časovnica aktivnosti

- Leto 2015
  - Razvoj vsebine in oblike kratke publikacije
- Pomlad 2016
  - predstavitev izdelkov v pilotnih občinah (12), Združenje občin, Skupnost občin, Državni svet, Ministrstvo za zdravje
- Poletje 2016
  - Dokončna izgradnja spletnega prikaza
- Jesen 2016
  - Nacionalna predstavitev [Zdravje v občini 2016](#) za vse občine (okvirno 1.10.2016)
  - Regijski dogodki, predstavitve pri županih
- Februar-marec 2017
  - Nacionalna predstavitev nove izdaje [Zdravje v občini 2017](#) (posodobljeni kazalniki, nove vsebine,...)

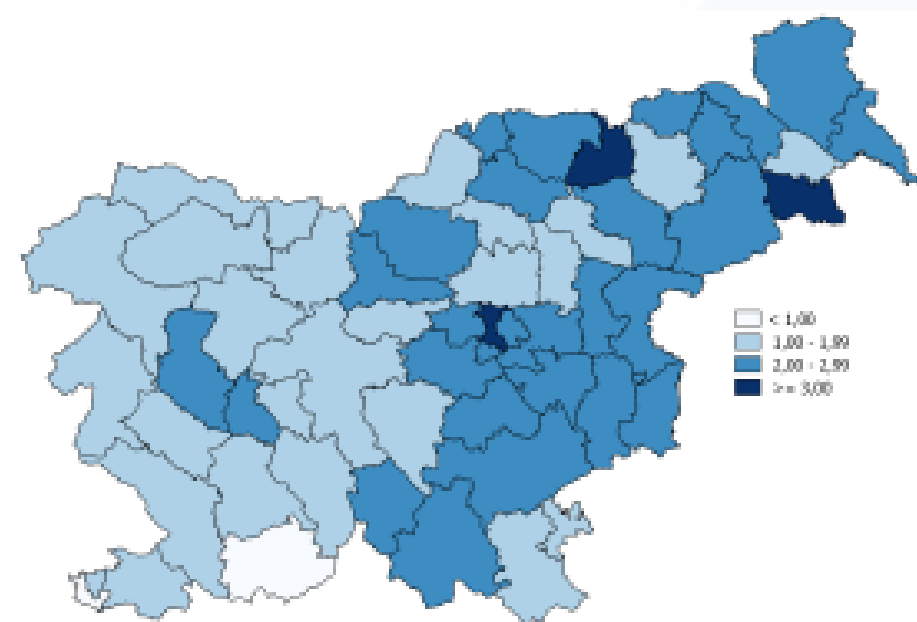
Izkušnje prvega dela pilotne faze

- Zelo pozitivno sprejeta publikacija
- Pomembnost kratkega in povednega prikaza.
- Zanimanje za kazalnike, ki so slabi v njihovi občini, zanimala jih je primerjava s sosednjimi občinami.
- Želijo sodelovanje z zdravstvenimi inštitucijami na področju promocije zdravja in preventive, ponudili so občinske poti komunikacij ter sodelovanje na občinskih dogodkih.
- Želijo podporo NIJZ pri povezovanju občin pri reševanju problemov povezanih z zdravjem.

Zdrava občina – zdrava Slovenija

Slika 5: Delež oseb, starih 15 let in več, ki so se v zadnjem letu visokotvegano opile; upravna enota Murska Sobota, v katero spada občina Hodoš/Hodos, 2014.

Slika 4: Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi bolezni, neposredno pripisljivih alkoholu, pri osehah starih 15 let in več, Slovenija, 2011-2013.

Hvala za pozornost!